

EVAN RATLIFF

HON NA NEJPRODUKTIVNĚJŠÍHO

MASTERMIND

ZLOČINCE 21. STOLETÍ

DROGY
IMPÉRIUM
VRAŽDY
ZRADA

audiolibrix

EVAN RATLIFF

HON NA NEJPRODUKTIVNĚJŠÍHO
MASTERMIND
ZLOČINCE 21. STOLETÍ

DROGY
IMPÉRIUM
VRAŽDY
ZRADA

MASTERMIND
Hon na nejproduktivnějšího zločince 21. století
Drogy – Impérium – Vraždy – Zrada
Evan Ratliff

The Mastermind
Copyright © 2019 by Evan Ratliff
All rights reserved.

Překlad: Karel Eisler
Sazba: Jan Hána
Obálka: Tadeáš Vyvíjal
Odpovědná redaktorka: Hana Jarčevská
Technický redaktor: Jan Eisler

Vydalo nakladatelství Audiolibrix
Makovského 1334/26, Řepy, 163 00 Praha 6
v roce 2022 jako svou 25. publikaci
První vydání

Připomínky: audiolibrix.cz/pripominky
Detail titulu: audiolibrix.cz/mastermind
Objednávky knih: audiolibrix.cz/objednavky

Při diskusi o knize použijte hashtag #mastermind
Kniha je dostupná také jako audiokniha
na audiolibrix.cz/mastermind

České vydání © Audiolibrix s. r. o. 2022
Všechna práva vyhrazena
audiolibrix.cz/nakladatelstvi

Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována
za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem
bez písemného souhlasu vydavatele.

ISBN 978-80-88407-37-9 (hardback)
ISBN 978-80-88407-38-6 (epub)
ISBN 978-80-88407-59-1 (pdf)

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Billu Gogginsovi (1963–2006)

Dobry lidi neni nijak težky ukočirovat. Vlastně vřbec.

**A řpatny lidi se stejně ukočirovat nedaj. Nebo jestli daj,
tak ja o tom jeřtě neslyřel.**

Cormac McCarthy, *Tahle země není pro starý*

Obsah

Postavy	9
Seznam často používaných zkratek a organizací	11
Poznámka autora	13
Prolog	15
ČÁST PRVNÍ: ZAHÁJENÍ	31
ČÁST DRUHÁ: PĚŠÁCI A KRÁLOVÉ	115
ČÁST TŘETÍ: KONCOVKA	231
Epilog	355
Poděkování	373
Poznámky	377
O autorovi	437
Rejstřík	439

POSTAVY

MASTERMIND	Paul Calder Le Roux
VYŠETŘOVATELÉ	Kimberly Brillová, Steven Holdren, Kent Bailey (DEA) <i>Dále:</i> Rizaldy Rivera, Peter Lugay, Inspektor R (Filipíny); Thomas Cindric a Eric Stouch (DEA)
OPERÁTOŘI	Moran Oz, Alon Berkman <i>Dále:</i> Boaz a Tomer Taggartovi, Levi Kugel, Yehuda Ben-Dor, Shai Reuven, Robert McGowan, Asaf Shoshana, Nestor Del Rosario, Omer Bezalel, Babubhai Patel
LÉKÁRNÍK	Charles Schultz
DOKTOR	Prabhakara Tumpati
ŽOLDÁCI	Lachlan McConnell, Dave Smith, Felix Klaussen, Joseph Hunter <i>Dále:</i> Chris De Meyer, Marcus, Scott Stammers, Tim Vamvakias, Mathew Smith, Patrick Donovan, Andrew a Steve Hahnovi, Adam Samia, Bruce Jones, John Nash, Doron Shulman, Philip Schackles, David Stillwell
SPOJKY	Patrick Donovan, Ari Ben-Menashe
PRÁVNÍCI	Joe Friedberg a Robert Richman (obhájci Morana Oze), Linda Marksová (Ministerstvo spravedlnosti USA), Joe Frank Zuñiga (Filipíny)

Seznam často používaných zkratk a organizací

- ABS**ystems – filipínský registr domén, vytvořený Paulem Le Rouxem
- AFP** – Australian Federal Police – Australská federální policie (Austrálie)
- BDO** – Banco de Oro – nejznámější filipínská bankovní společnost (Filipíny)
- CDC** – Centers for Disease Control and Prevention – Střediska pro kontrolu a prevenci nemocí (federální agentura, USA)
- CPO**T – Consolidated Priority Organization Target – Konsolidovaný seznam prioritních cílů (meziagenturní seznam, USA)
- CS**WW – Customer Service Worldwide – Le Rouxova televizní společnost (Izrael)
- DE**A – Drug Enforcement Administration – Úřad pro potírání drog (USA)
- FCC** – Federal Communications Commission – Federální komise pro komunikaci (USA)
- FDA** – Food and Drug Administration – Úřad pro kontrolu potravin a léčiv (USA)
- Fin**CEN – Financial Crimes Enforcement Network – Síť pro postihování finanční kriminality (USA)
- GISE** – Grupo de Investigações Sensíveis (původní portugalská zkratka) – Brazilian Sensitive Information Group (anglická verze) – Skupina pro citlivé informace (Brazílie)
- ICANN** – Internet Corporation for Assigned Names and Numbers – mezinárodní orgán, kontrolující distribuci IP adres a akreditací pro registry domén (USA)
- NBI** – National Bureau of Investigation – Národní úřad pro vyšetřování (filipínská verze americké FBI)
- NSA** – National Security Agency – Národní bezpečnostní agentura (USA)
- OC**TB – Organized Crime And Triade Bureau – Úřad pro potírání organizovaného zločinu a triád (Hongkong)
- PDE**A – Philippine Drug Enforcement Agency – Filipínský úřad pro potírání drog (Filipíny)
- SAS** – British Special Air Services – speciální jednotky britské armády (Velká Británie)
- SOD** – Special Operations Division – Oddělení pro zvláštní operace (USA)
- VIP**PS – Verified Internet Pharmacy Practice Site – stránky ověřených internetových lékárnických praxí

POZNÁMKA AUTORA

Tato kniha je literaturou faktu. Je založená na více než čtyřech letech sběru informací, čítajícího stovky rozhovorů, stovky tisíc stránek policejních hlášení, vládních databází, soudních dokumentů a interních komunikací kriminálních organizací týkajících se tisíců lidí a činností na šesti kontinentech. Snažil jsem se kontaktovat co nejvíce zúčastněných a potvrdit každou informaci z těchto dokumentů. Bohužel jsem nemohl mluvit se všemi. Někteří jsou mrtví. Zavražděni, protože věděli příliš. Jiní se mnou odmítli mluvit ze strachu před stejným osudem. Další jsou zavřeni a zoufale se snaží vyhnout tomu, aby vypadali jako zrádci. Pár jiných se skrývá před dopadením nebo pomstou – ať už je hrozba skutečná, či domnělá.

Mnoho lidí se však i přes riziko tělesné újmy, opakovaného stíhání či profesních problémů rozhodlo sdílet své příběhy. Ve třech případech, specifikovaných v poznámkách, jsem pozměnil jejich jména, neboť měli strach o bezpečnost nejen svou, ale i svých rodin, protože nikdy za zde popsané zločiny nebyli stíháni, ani se jejich jména neobjevila v souvislosti s vyšetřováním těchto událostí. Jindy jsem zase

u některých méně podstatných osob uvedl pouze jejich pracovní pozici či vztah k větším hráčům – například u některých strážců zákona či rodinných příslušníků.

Všichni zmínění v této knize jsou skuteční. Popisované události se opravdu staly.

PROLOG

2012 ~ Skládačka

MONROVIA, LIBÉRIE

26. září 2012

Jednoho pochmurného odpoledne vcházejí tři muži do prázdného hotelového pokoje k měsíci chystané obchodní schůzce. Dva jsou běloši – obtloustlý Jihoafričan se svým evropským zástupcem. Ten třetí, s tmavými vlasy a svým vlastním pupkem, je Latinoameričan – Kolumbijec, alespoň to tvrdí. Hotel se nachází v liberijském hlavním městě u Atlantského oceánu na západoafrickém pobřeží. Mohlo by to však být i kdekoli jinde na světě. Tito muži totiž obchodují se zbraněmi a s drogami a zbraně a drogy jsou všude. Potřesou si rukou, kývnou hlavou a začnou hovořit složitou, leč jim známou obchodní hantýrkou. Jsou opatrní, ale ne dost. Existuje video jako důkaz.

„Chápu, proč jste vybral tohle místo,“ říká Jihoafričan, zatímco se usazuje na kaštanově hnědou koženou pohovku. „Je tu chaos. Z toho, co jsem viděl, by mělo být snadné dostat se sem, i odsud.“ Jmenuje se Paul a pozornému uchu neunikne v jeho jihoafrickém přízvuku nádech Zimbabwe, kde žil jako dítě. Jeho velká bílá hlava je skoro vyholená a zbývající vlasy mu zešedivěly. Věkem se blíží ke čtyřicítce. Ve velkém modrém tričku s límečkem a v kapsáčových šortkách

vypadá jako rekreant na dovolené ustrojený k večeři. Vzhledem k rozsahu jeho vlivu a k dohodě, kterou se právě chystá uzavřít s mužem, o němž je přesvědčen, že je hlavou jihoamerického drogového kartelu, působí jeho oblečení nemístně.

„Velmi snadné,“ odvětví Kolumbijec, jemuž Paul říká pouze Pepe. Na videonahrávce této schůzky sedí Pepe těsně mimo obraz, na pohovce, jež ladí s tou Paulovou. Mluví dokonalou angličtinou, i když s velmi silným přízvukem.

„Velmi málo lidí, málo očí. Vypadá to jako správné místo.“

„Věřte mi – jak jste říkal, že se jmenujete?“

„Paul.“

„Paule, věřte mi. Je to to pravé místo. Už se v tom nějaký ten pátek pohybuju. Já a moje organizace vždycky vybíráme místa, jako je tohle. Zaprvé korupce. Můžete tu koupit, cokoli chcete. Cokoli. Jen řekněte, co potřebujete.“

„Jo, je to tu bezpečné,“ povídá Paul. „Když nastane problém, dá se vyřešit. Chápu tyhle místa.“

„Všechno je tu jednoduché. Z ruky do ruky, bum bum bum, uvidíte,“ říká smějící se Pepe. „No, díky vašemu příteli se teď setkáváme,“ ukazuje na třetího muže v místnosti, Paulova evropského zaměstnance Jacka. Právě on totiž spojil Paula s Pepem.

Dohoda, již Jack zprostředkoval, byla tak komplexní, že když jsem se s ním setkal o několik let později, musel mi ji vysvětlovat několikrát. Kolumbijci, orientovaní primárně na kokain vyráběný v jejich domovině, se rozhodli rozšířit svůj byznys o metamfetamin, který chtěli vyrábět v Libérii a distribuovat do Spojených států a do Evropy. Paul, programátor, jenž řídí svůj vlastní kartel na Filipínách, dodá materiály pro kolumbijské varny – chemikálie, vzorce a postupy, jak pervitin produkovat, a sterilní místnost, v níž se vše syntetizuje. Během stavby metamfetaminových varen se Paul dohodl, že Pepemu prodá zásobu pervitinu za odpovídající množství kokainu.

Po měsících „dopisování“ přesvědčil Jack Paula k cestě do Libérie, aby se spolu jako noví společníci setkali a finalizovali dohodu jako boss s bossem.

„Tak kde chcete začít?“ ptá se Pepe. „Nejdřív asi ta sterilní místnost.“

Paul mu vysvětluje, že veškeré potřebné komponenty jsou již na cestě lodí. „Pokud byste měli jakékoli problémy, pošlu sem chlapy, ať to sestaví raz dva,“ prohlásí a luskne prsty.

„Neměli bysme mít žádné. Mám tu svoje lidi, svého chemika.“

„Až začneme dělat byznys, vrátíme vám ty peníze jako kompenzaci za zpoždění.“

„Paule, nemusíte mi kompenzovat nic.“

Paul pohodí rukou. „Mrzí nás, že to trvá tak dlouho.“

„To je holt byznys,“ opáčí Pepe. „Nemusíme nic kompenzovat, jen děláme byznys. Tohle je o penězích.“

Pepe pokračuje k druhé části dohody – výměně kolumbijského kokainu za Paulův pervitin, jehož vzorek poslal Paul ze své základny na Filipínách. „Můžu se vás na něco zeptat?“ začne Pepe.

„Jistě.“

„Vy nejste Filipínek, proč teda zrovna Filipíny?“

„Stejný důvod, jako proč vy jste v Libérii. Jednoduše je to největší díra, jakou v Asii najdete, odkud můžete odesílat zásilky kamkoli. Je to nejlepší místo v Asii. Navíc je to chudá země. Není to tak zlé jako tady, ale přesto řešíme problémy.“

„Vy si to vaříte na Filipínách?“ ptá se Pepe.

„Vlastně máme výrobu na Filipínách, ale taky kupujeme od Číňanů. Dostáváme to ze Severní Koreje, takže kvalita, kterou jste viděl, je velmi vysoká.“

„Není jen velmi vysoká. Je to skvělý.“

„Jo.“

„Chtěl jsem vám to říct až později, ale když už o tom mluvíte – ten matroš je kurva úžasnej.“

„To vyrábí Severokorejci,“ říká Paul. „Bereme ho od Číňanů a ti zas od Severokorejců.“

„Takže moje zboží bude stejný? To množství, co od vás koupím.“

„Naprostojstejný,“ přikyvuje Paul. „Vím, že chcete na vašem trhu vysokou kvalitu.“

„Jo, protože to zboží – jedni z nejlepších zákazníků jsou Američani, ale to asi víte.“

„Číslo jedna.“

„Jsou jedničky. Oni kurva – oni tam chtějí všechno. Nevím, jak je to slovo ze španělštiny. *Consumistas*? Konzumisti?“

„Konzumenti,“ poznamenává Jack mimo záběr kamery.

„Jasně. Kupujou všechno a nikdy nepřestanou,“ říká Paul.

„Proto všechno, co posílám, jde do Ameriky,“ povídá Pepe. „Věřte mi, když jsem přinesl tohle, úplně každej to po mně kurva chtěl. Všichni.“

Paul s Pepem projednávají různé možnosti plateb. Nejprve vymění kokain za pervitin. Potom Paul navrhuje, že rád přijme platby ve zlatě či diamantech. Vysvětluje, že pokud by museli použít bankovní převody, nejčastěji využívá Čínu nebo Hongkong, ale zdůrazní nutnou obezřetnost. „Právě nám v Hongkongu zmrazili dvacet milionů dolarů. Kvůli píčovině,“ povídá. „Musíte si dát pozor. A bude to horší, protože Američani chtějí všechno ovládat. A teď tam jsou a dělají problémy.“

„Do prdele s Američany,“ uleví si Pepe. „Jak říkáte, myslí si, že můžou všechno ovládat, ale nemůžou. Není to nemožný, ale nemůžou. Musíme bejt dost opatrný.“

Probírají metody dodávek a kolik kilo může každý z nich poslat za měsíc. Paul už má lodě nabírající náklad v Jižní Americe a plující do Asie, ale preferuje pracovat v Africe, na místě, jež dobře zná. Jeho zákazníci jsou z Austrálie, Thajska, Číny. „Zatím se k USA nepřibližujeme,“ říká.

„Proč ne?“

„Vlastně prodáváme ve Státech prášky,“ pokračuje Paul. „Tihle američtí sráči jsou schopní spořádat všechno. Jen utrácí, utrácí a utrácí.“ Je to tak. Paul za necelou dekádu až neskutečně zbohatl internetovým prodejem desítek milionů léků na předpis Američanům. Na rozdíl od Pepeho se však vyhýbá prodeji pouličních drog, jako je pervitin. „Přitahuje to moc pozornosti a problémů,“ vysvětluje.

Když se schůzka blíží ke konci, poukáže Paul na svou technologickou zručnost a nabídne Pepemu zaslání mobilních telefonů, jež vybavil šifrovacím softwarem, který umožní oběma organizacím komunikovat bezpečně. Objasňuje Pepemu, že mu dokáže obstarat jakékoli potřebné zbraně z Íránu, obzvlášť pokud by se našel jistý liberijský generál, jenž by transakci zaštiťoval. Pak se pozastaví

a pokračuje: „Řeknu vám, nenajdete lepšího partnera.“ Vysvětluje, že je mužem, jenž má svu organizaci pevně pod kontrolou. „Jedna věc, kterou všem říkám, dobře, všem, s nimiž pracuji: Hlavně do prdele nekrad'! Víte, o čem mluvím? To je to, co mě dokáže nasrat.“ Předtím mluvil o zaměstnanci, který mu ukradl pět milionů dolarů, pak jezdil okolo Manily v Lamborghini, kupoval přítelkyním značkové kabelky a diamantové náhrdelníky. Ten zaměstnanec už pak nedělal problémy, dodal. „Řekněme, že šel dál.“

Potom Paul pronese další manažerskou radu. „Nekrad',“ zopakuje, „a hlavně nic kurva neříkej vládě. Když tě chytí, pamatuj si: Drž sakra hubu. Jsou některý lidi – určitě jste to zažil. Jsou jakože –“ a udělá gesto rukou, jako by ovládal maňáska. „V base dostanou strach a myslí si, že jim vláda pomůže. Myslí si, že vláda je jejich nejlepší přítel. Určitě jste to viděl, ne?“

„To je jen ve filmech,“ namítne Pepe.

„Pustí si hubu na špacír, a co se stane, až se dostanou ven? Dodrží dohodu? Myslí si, že se na ně jen tak zapomene?“ Spráskne ruce. „Máš problém. *My* ti pomůžeme. Tvoje rodina má problém. *My* jim pomůžeme. Nikdo nemá problém. Prostě dodržuj tyhle pravidla. Jednoduchý. Takže vám říkám. Když spolu obchodujeme, důvěřujte mi na sto procent. *My* se o všechno postaráme. Na sto procent.“

„Tohle je dohoda o důvěře,“ prohlásí Pepe předtím, než všichni tři vstanou a potřesou si rukama. „Přesně o to jde.“

Několik měsíců před schůzkou Paula s Pepem, ale i po ní, se na různých místech planety odehrálo několik zvláštních událostí. Událostí, jež spolu na první pohled nesouvisely. Říkám „na první pohled“, jako kdyby je tehdy někdo pozoroval. Tehdy si jich nevšiml nikdo, ani já. I kdyby si jich tehdy někdo byl býval všiml, jak prosakovaly do povědomí společnosti, nedokázal by je spojit dohromady. Byly jako hrst náhodných dílků skládačky. Každý z nich byl neuchopitelný bez porozumění úplnému celku. Uběhl asi rok, než jsem vůbec zachytil jeden z těch kousků a začal ho zkoumat, a několik dalších, než jsem začal chápat obrázek, který dohromady odkrývají.

V březnu 2012, šest měsíců před schůzkou Paula a Pepeho v Libérii, prošli agenti amerického Úřadu pro potírání drog (DEA) skleněnými dveřmi malé lékárny na Hlavní ulici v Oshkoshi ve Wisconsinu. Měli s sebou povolení k prohlídce namířené na jejího dvaosmdesátiletého majitele Charlese Schultze. Schultz, po čtyřicet let pilíř místní komunity, byl obviněn z dodávek více než 700 000 nelegálních předpisů na prášky na bolest z jeho dvou místních lékáren. Podle propočtů agentů za ně bankovními převody obdržel přes 27 milionů dolarů ze záhadného konta v Hongkongu.

Zhruba o měsíc později provedl Úřad pro potírání organizovaného zločinu a triád (OCTB) v Hongkongu razii ve skladu v Tsuen Wan, obvodu na severu města. Uvnitř našli dvacet tun hnojiva dusičnanu amonného, rozdělených do tisíců pytlů chybně označených jako chlorid sodný. Bylo ho dost na vytvoření desetkrát silnější exploze než při bombovém útoku v Oklahoma City. Na nájemní smlouvě našli jméno Izraeloaustralana, bývalého člena elitní divize izraelských obranných sil. Při prohledávání jeho bytu a kanceláře objevili smlouvy ke dvěma skryším, doklady od zlatých cihel v hodnotě desítek milionů dolarů a ručně popsané poznámky k cestě na schůzku v Buenaventure v Kolumbii s mužem zvaným „Don Lucho“ – hlavou jednoho z největších kokainových kartelů na světě.

Později, v listopadu, objevili dva rybáři potápějící se v atolu v Tonzve vrak třináct a půl metru dlouhé lodi s rozkládajícím se tělem na palubě. V obložení stěn kabiny pak místní úřady našly 204 balíků kokainu, pečlivě zabalených do hnědého plastu, v hodnotě více než 90 milionů dolarů v přepočtu k cenám v australských ulicích, kam podle předpokladu mířily.

Začátkem prosince, pět tisíc kilometrů na severovýchod, uspořádal kontraktor Národní bezpečnostní agentury (NSA) Edward Snowden v zadní místnosti obchodu na honolulském strip mallu sraz nadšenců do kryptografie. Když dorazilo několik lidí, zapojil svůj laptop do projektoru a začal svou instruktážní prezentaci o volném programu TrueCrypt. Říkal, že šlo o nejzabezpečenější šifrovací software k ochraně laptopových hard disků před zvědavýma očima vlád. Varoval však, že se jí jen velmi málo o lidech, kteří za vznikem TrueCrypt stáli –

jeho vývojáři zůstali anonymní. Snowden ale věděl něco, co ještě nebyl připraven odhalit. Ukradl dokumenty NSA dokazující, že agentura nedokáže TrueCrypt prolomit.

Když jsem později začal tuto sérii událostí podrobně zkoumat, byla pro mě velmi vzrušující, ale také matoucí. Jak jsem si je procházel, zdála se každá jako nějaká zpráva z vedlejší reality, kterou jen málokdo z nás zažívá napřímo. V tomto světě, jak jsem později zjistil, dokázal brilantní softwarový programátor z Jižní Afriky samostatně vybudovat dystopickou společnost konkurující dnešním technologickým gigantům. Díky svému výtvoru, online startupu prodávajícímu prášky v hodnotě stovek milionů dolarů americkým zákazníkům, by se stal jedním z největších samostatných přispěvatelů americké rozvíjející se epidemie prášků na bolest a nejméně úspěšným kyberzločincem historie. Vložil by toto jmění do rostoucího kriminálního impéria, naplňuje tím svou zdánlivě neukojitelnou chuť po tajném a ilegálním. Jeho touha po bohatství a moci by překročila hranice internetu a vstoupila do říše masa a krve. „Rozsah jeho kriminálního jednání,“ jak později řekl jeden americký federální prokurátor, „je jednoduše šokující.“

V tomto vedlejším světě, v němž se usadil, bylo všechno na prodej, pokud jste věděli, komu a co nabídnout. Čistý metamfetamin ze Severní Koreje. Jachty postavené tak, aby unikly jakékoli pobřežní hlídce. Policejní ochrana a náklonnost soudců. Bedny plné armádních zbraní. Soukromé tryskáče plné zlata. Raketové naváděcí systémy. Neprolomitelné šifrování. Africké milice. Výbušniny. Únosy. Mučení. Vraždy. Bývalí američtí, britští či jiní vojáci brouzdající temnou říší privátních bezpečnostních společností by se mohli přeorientovat na potulné nájemné zabijáky. Vedoucí call center v Tel Avivu by si jednoho dne po probuzení mohli najít obchodníky se zbraněmi. Rodinní lékaři by se mohli stát konspirátory v mezinárodních drogových kartelech pouhým stisknutím tlačítka.

Tento svět číhá těsně za obzorem našeho každodenního vnímání. V temných zákoutích internetu, jež nikdy nenavštěvujeme. V tichých přístavech, kam lodě proklouzávají v noci. V zadní místnosti kliniky na rohu ulice. Události roku 2012, jak jsem zjistil, byly jen okrajem

tohoto světa, zasahujícího do toho našeho. Pochopil jsem, jak obyčejní lidé mohli udělat jeden morálně nejednoznačný krok přes tento okraj – a potom druhý a pak třetí, dokud se u jejich dveří neobjevila policie, nebo vrazi.

Jeden dílek skládačky jsem nemohl dostat z hlavy.

V půl sedmé ráno 13. února 2012 začal filipínský popelář Jeremy Jimena svou směnu. Vyrazil se svým řidičem na jejich obvyklou trasu kolem Taytay, industriálního města hodinu východně od Manily. Většinu noci pršelo a stále ještě mrholilo, když zahýbali do Paseo Monte Carlo, tiché ulice bez osvětlení. Jejich první zastávkou byla prázdná parcela zarostlá křovím, zeleným kobercem lián a banánovníky.

Toto místo nebylo oficiálně na jejich trase pro nakládku odpadu, ale místní zde často odhazovali smetí, a tak jej popeláři do svého itineráře neformálně zařadili. Onoho rána zde byla malá hromádka odpadků rozsypaná do silnice: dva velké pytle napěchované smetím a srolovaný přehoz na postel. Jimena, malý, ale silný muž s vlasy černými jako uhel a malým knírkem, seskočil z auta a zamířil k té hromádce. Když se sehnul a vzal za vlhký roh příkrývky, spatřil vykukující ženské chodidlo.

Jimena pustil přehoz, rozběhl se a křičel na svého kolegu. Oba dva zanechali popelářské auto na místě a sprintovali na centrálu. Zde oznámili svůj nález vedoucímu ochranky a ten zavolal policii. Jimena se na svou trasu vrátil vyděšený.

S policií nikdy nemluvil a nikdy nezjistil, kdo byla ta mrtvá žena. Když jsem se s ním setkal o čtyři roky později, neřekl jsem mu, co jsem věděl: že její jméno bylo Catherine Leeová, že byla vynikající realitní makléřkou, že měla muže a dítě. Že byla střelena pod obě oči zbraní ráže 22, zabalena do příkrývky a vyhozena z dodávky. Že její smrt byla nějakým způsobem spojená s lékárníkem v Oshkoshi ve Wisconsinu, s razií ve skladu v Hongkongu a s vrakem lodi v Tonze.

Jimena o tyto informace stejně nejevil sebemenší zájem. Především chtěl zapomenout. Jak mi sdělil, po celé ty roky se mu o ní kaž-

dou noc zdálo. O ženě zabalené do přehožu. Někdy ho žádala o pomoc. Jindy zase jen křičela.

Trvalo mi dlouho, než jsem zjistil, jak rozsáhlý hon na informace mě čeká. Čekání, než se vám lidé ozvou. Čekání, než dorazí dokumenty poštou. Čekání, než vás letadlo přepraví přes půl světa, jen abyste se v domluvený čas dostavili do ponuré kanceláře, sedli si na plastovou židli a čekali na úředníka, který se nedostaví. Postávání na prahu domu a čekání, jestli se rodina oběti vrátí. Odesílání žádostí o informace a zírání do mobilu s obavami, že se vrátí nedoručené. Všechno tohle se kupí do čekání na jednu a tu samou věc – střípek nějaké informace, který by pomohl objasnit všechny ty, které přišly před ním.

V prosinci 2015, když jsem letěl na Filipíny, abych se pokusil rozmotat souvislosti stále neobjasněné vraždy Catherine Leeové, jsem poznal zcela nový rozměr čekání. Spoustu jsem ho strávil ve vypůjčené dodávce s filipínsko-americkou novinářkou Aurorou Almendralovou. Byli jsme spolu neustále uvězněni ve spárech manilské dopravy, plazíce se na schůzky, které nevyhnutelně znamenaly další čekání, když jsme konečně dorazili. Jedno odpoledne, pár týdnů před Vánoci, jsme se dostali k zanedbané cihlové stavbě na vrcholku kopce ve městě Taytay. Bylo nám řečeno, že jde o kriminální oddělení místní policie. Lítačkami jsme prošli kolem ženy lepící papírové vánoční dekorace na stěnu do stísněné místnosti se čtyřmi stoly. Klimatizace v okně rachotila a tři detektivové hleděli na obrazovky prehistoricky vypadajících počítačů.

Snažili jsme se upoutat pozornost jednoho z nich a vysvětlit důvod, proč jsme přišli: navštívit onu neobydlenou parcelu, kde Jeremy Jimena narazil na tělo Catherine Leeové. Policejní náčelník nám v telefonickém rozhovoru slíbil, že nás tam vezme, ale ten den ráno byl povolán k případu únosu. Ostatní policisté neměli ponětí, kdy se vrátí. Všichni tvrdili, že toho o tom těle moc nevědí a během let od té vraždy měli ti, kdo něco věděli, tendenci mizet. Některé vraždy je možná lepší nechat nevyřešené.

Rozhodli jsme se tedy čekat a posadili se před zarámovanou „přísahu věrnosti“, která visela na zdi. „Pamatujte, že špetka věrnosti má cenu kopy moudrosti,“ stálo na desce.

*Pokud musíš brblat, soudit a věčně hledat důvody
Proč!, odstup ze své pozice.
A až budeš venku,
proklínej si, co hrdlo ráčí.
Ale dokud jsi součástí instituce,
nesuď ji.
Pokud ji odsoudíš, první silný vítr tě odvané pryč
a nejspíš nikdy nezjistíš proč.*

Připadalo mi to spíše jako krevní přísaha kriminální organizace než slib policejních jednotek. Zcela jsem porozuměl tomu, jak jednoduše si mohou být za správných podmínek navzájem podobné.

Almendralová pak v tagalštině přemluvila policistku Abigail Del Monteovou, aby nám ukázala složku k případu. Vrátila se ze zadní místnosti a líně listovala složkou u svého stolu, jako by se snažila najít důvod, proč sem osm hodin letíme a pak další tři hodiny jedeme navštívit místo činu necelé čtyři roky od události.

Konečně se objevil další detektiv, přátelský chlapík v džínové bundě. Představil se jako George Arada. Najednou se všichni dali do práce. „Vy jste tu kvůli tomu případu Catherine Leeové?“ zeptal se. „Dobře, jdeme.“ Nabídli jsme k přepravě naši lehce ošuntělou dodávku s řidičem a Del Monteová se k nám přidala také. Cestou jsme nabrali místního hlídače, který přivolal policii po Jimenově nálezu. Pak jsme vyrazili k té pusté parcele.

Když jsme přijeli na místo, ukázal nám hlídač, kde bylo tělo umístěno a jak ohraničil oblast v únoru 2012. „Tělo se trošku posunulo, jak ten chlap chtěl vzít tu příkrývku,“ vysvětlil. „Nezjistil jsem nic o tom, o koho se jednalo.“

Přešli jsme k postarší paní prodávající nápoje v pouličním stánku. Ten den si pamatovala. „To tělo jsem viděla,“ řekla, „ale bylo zakryté, takže jsme neviděli, kdo to byl. O tři ulice dál někoho pár dní

pohřešovali, tak jsme mysleli, že to bude ten člověk.“ Později přišly zprávy, že tělo patřilo realitní makléřce z jiné části země. Když jsem se zeptal, co se stalo s tou pohřešovanou osobou, odpověděla mi, že se s tím rodina prostě smířila.

Bloudil jsem kolem a pořizoval fotky, hledaje známky toho, jak Jimenův strašlivý objev proměnil toto jinak tak obyčejné místo. Pokud zde po sobě tělo zanechalo nějaké stopy, nebyly vidět.

Když jsme se nasoukali zpět do dodávky, cestou na stanici jsem se zeptal, jestli v Taytay, městě velkém jen něco málo přes 300 000 obyvatel, naráží na mrtvoly často. „Někdy i přes pět za měsíc, ale ne víc než deset,“ řekl Arada vesele. „Je to celkem známý místo pro zbavování se těl. Ale neříkejte to šéfovi!“ zasmál se. Vysvětlil, že případy je velmi obtížné vyřešit. Těla byla často zohavená či „zlámaná a nacpaná do pytlů“.

Zeptal jsem se, jestli bych se mohl podívat do složky případu, a k mému překvapení se Del Monteová otočila a podala mi ji. Fotografie pořízené na místě činu ukazovaly tělo Leeové rozbalené z příkrývky, oblečené v černém saku a džínách, ležící obličejem dolů a s nohama do silnice. Za policejními zátarasy stál hlouček lidí. Informace ve složce byly poměrně podrobné: Tým forenzních vyšetřovatelů národní policie dorazil na místo činu v 7:50. Pitevní zpráva uváděla příčinu „okamžitě smrti“: střelná zranění pod každým okem.

Vyšetřovatelé neměli problém s identifikací, jelikož u těla našli i doklady: Catherine Christina Leeová, čtyřicet tři let, z Las Piñas City, asi hodinu od Taytay. Našli také mobilní telefon, hodinky Anne Klein, stříbrný náramek a dva prsteny, jeden stříbrný a jeden zlatý. Nešlo o loupežné přepadení; tělo nevykazuje žádné známky sexuálního napadení.

Při dalším listování složkou jsem narazil na zmínku o schůzce mezi filipínskými strážníky a speciálním agentem z losangeleské kanceláře DEA v roce 2015 i s jeho vizitkou. Zdálo se, že jsem nebyl první, kdo zavítal na Filipíny a zajímal se o to tělo.

Doufali jsme, že začneme chápat, co se v Taytay odehrálo, a vyrazili jsme s Almendralovou za Rizaldym Riverou, agentem filipínského

Národního úřadu pro vyšetřování (NBI), jenž byl přiřazen k případu vraždy Leeové. Oddělení vyšetřování vražd NBI sídlilo v strohé místnosti s kachlovou podlahou a fluorescentním osvětlením, jež charakterizuje byrokracii po celém světě. Na zdi visela tabule s přehledem práce pro každého agenta, organizovaným pod přezdívky: „Kardinál“, „Pohřebák“, „Mechanik“, „Zabiják“, „Srdcař“, „Hadák“, „Kágébák“.

Rivera byl přirozený showman, geniální polda s culíkem po pás a talentem ostrostřelce. Skoro okamžitě, jak jsme si potřásli rukou, mě nabádal, abych omrkl jeho videa střelby na terč na YouTube. (Později jsem to udělal a musím uznat, že byla impozantní – na jednom z nich rozpůlil z bezmála dvaceti metrů kreditní kartu pomocí příruční pistole, přičemž míří přes rameno pomocí zrcátka.) Většina lidí mu říkala Zaldy, ale jeho přezdívka v NBI, jež mu byla přidělena po třech přestřelkách zkraje jeho kariéry, po jedné z nichž skončil s kulkou ve stehně, byla Zabiják.

S případem vraždy Catherine Leeové začal, když NBI zkontaktoval její manžel den po objevení jejího těla s prosbou, aby se tím zabývali. Podle zákona je úřad povinen převzít případy na základě prosby rodiny oběti. Tyto prosby se mnohdy zakládají na obavách, že místní policisté jsou nekompetentní, či ještě hůř. Řady regionálních a národních policistů na Filipínách jsou prošpikované korupcí a NBI měl lepší, i když ne neposkvřenou reputaci. Nebylo neobvyklé slyšet, že u případů nájemných vražd sehrála roli i policie. Rivera se domníval, že právě o nájemnou vraždu šlo i v případě Leeové. Policejní práce vynáší málo a 60 % pracovníků národní policie žije pod prahem chudoby. Nájemné vraždy byly na Filipínách prosperujícím podnikem; nechat někoho zabít stálo jen 5 000 pesos, tedy asi 100 dolarů.

„Nemůžu vám dát pravá jména, adresy nebo fotky svědků, abych je chránil,“ řekl nám Rivera, když jsme dorazili. „Jinak vám ale můžu odpovědět na jakoukoli otázku.“ Ukázal na dvě plastové zahradní židle u stolu, jenž zcela postrádal papíry či vybavení.

Pustili jsme se do toho od začátku, přehlušující zvuky zápasu NBA z televize někde ve vedlejším pokoji – basketbalem jsou na Filipínách posedlí. Během hodiny nám Rivera vyložil všechno, co věděl o případu vraždy Leeové. Mluvil unaveným hlasem poldy, jenž

byl svědkem pěkné řádky brutálních činů. Občas však zněl stejně zmateně jako já, pokud šlo o to, jak k sobě mohou střípky informací o zabití Leeové pasovat.

Rivera vytvořil přehled všeho, co Leeová dělala a s kým mluvila v den jejího zmizení. Zahrnul také stopy z jejího telefonu a laptopu. Den předtím ukazovala pozemky dvěma cizincům, Kanadánům Billu Maxwellovi a Tonymu. K některým prohlídkám přizvala několik přátel a kolegů realitních makléřů. Naposledy byla spatřena odpoledne, jak nastupuje s Kanadany do stříbrného minivanu Toyota Innova, aby si jeli prohlédnout další pozemek. Od oněch přátel a hlídače jedné uzavřené rezidence sesbíral dostatek podrobností, aby vytvořil podobizny obou mužů: dva běloši, jeden s bradkou, jeden hladce oholený, oba s kšiltovkou. Když však chtěl zjistit jejich identitu, narazil. „Bylo těžký něco dostat z filipínského imigračního oddělení,“ řekl Rivera, „protože Bill Maxwell a Tony jsou vymyšlený jména.“

Co se týče fyzických důkazů, nebylo čeho se chytit. Tělo leželo v dešti dost dlouho na to, aby na něm policejní technici dokázali najít stopy DNA. Auto zase nemělo poznávací značky, byť onen hlídač si zapsal číslo z dočasné registrační nálepky. Když se ho Rivera snažil dohledat, nedostal se nikam. Usoudil, že číslo bylo nejspíš falešné. Bez auta neměl žádné otisky, žádné vlasy, žádná vlákna.

Podle Rivery však jeden z aspektů případu vyčníval: Leeová byla podle zjištění forenzních expertů střelena pod obě oči pistolí ráže 22. „Z naší zkušenosti,“ poznamenal, „když chcete někoho zastřelit, nepoužijete malorážku. Nájemní zabijáci na Filipínách,“ pokračoval, „většinou používají zbraně Armalite, ruční granáty nebo pistoli ráže 40. Tohle je jeden z mála případů, kdy jsem zjistil, že šlo o ráži 22 magnum.“ Podle Rivery vražedná zbraň naznačovala, že mohlo jít o něčí specifický styl zabíjení. Věřil, že smrt Leeové nebyla činem z vášně, nýbrž profesionální vraždou, která měla zanechat zprávu. „Je to arogantní způsob zabíjení, takhle někoho provrtat pod oko,“ dodal. „Takhle člověka normálně nepopravíte.“

Po několika měsících Riverova stopa vychladla. Jeho pozornost vyžadovaly jiné vraždy. Avšak stejně jako Jimena, i on byl vraždou Leeové a neúspěchem jejího vyřešení pronásledován. „Nemohl jsem

klidně spát,“ vysvětloval. „Pořád jsem na to musel myslet. Nemůžu se ale prostě dostat dál bez solidních důkazů.“

Za tři roky případ Leeové v NBI usnul. Poté, v dubnu 2015, obdržel Rivera zprávu z americké ambasády v Manile. Američané měli informace o vraždě Leeové: Muž, jehož DEA zatkl před třemi a půl lety kvůli drogám, spolupracoval s úřady a přivedl jejich pozornost k možným podezřelým.

Pár měsíců poté se s agentem Riverou v oddělení vyšetřování vražd setkali tři agenti DEA. Rivera jim pomocí powerpointové prezentace, v níž objasnil klíčové body vyšetřování, vyložil vše, co o případu zjistil. Když skončil, zeptal se jich žertem: „Od jedné do deseti, na kolik hodnotíte moje vyšetřování?“ Všichni se zasmáli. Agenti protidrogového potvrdili Riverovu předtuchu: Bill Maxwell a Tony nebyla skutečná jména. Nebyli to Kanadáni, ani nežili na Filipínách. Podle agentů šlo o Američany z Roxboro v Severní Karolině.

Rivera předvedl agentům svědky, s nimiž hovořil o posledních dnech Leeové. Agenti jim ukazovali fotografie oněch Američanů. Jak mi Rivera pověděl, „procházeli mezi nimi se sedmi nebo osmi různými fotkami sedmi nebo osmi různých osob.“ Někteří svědci identifikovali dva Američany jako ty, již se s Leeovou setkali. Jiní ne. Po těchto schůzkách odeslal jeden z agentů hlášení zpět do Států. Další den byli v Roxboro zatčeni dva muži.

Riveru zatčení potěšila, avšak vykazoval i známky frustrace nad pokračováním svého vlastního vyšetřování, které obnovil po schůzce s DEA. Nějaký místní komplic měl údajně poskytnout podezřelým vražednou zbraň a vozidlo, ale Rivera neměl dostatek informací, aby ho dopadl. Rivera poukázal na fakt, že NBI nebyly uznány žádné zásluhy za dopadení oněch dvou Američanů, ale zároveň tvrdil, že žádné uznání vlastně ani nebylo třeba. „Nezahrnuli nás do toho. Byli jsme rádi, nedělalo nám to problém. Sláva nám nic nepřinese.“

Trápilo ho však něco jiného: Někdo nebo něco mnohem většího se skrývalo za tímto případem, avšak zůstávalo zahaleno tajemstvím. Proč by americká vláda vyslala agenty přes půl světa, aby zajistili

důkazy proti dvěma Američanům o vraždě filipínské ženy? Vraždy v zámoří, ať už jakkoli tragické, typicky do americké jurisdikce nespádají. Proč jen nepředali dvojici NBI na Filipínách, kde byl zločin spáchán?

Kladl jsem si stejné otázky. Možná to souviselo s něčím podstatným, čemu jsem ještě nerozuměl: Čím byla Catherine Leeová tak důležitá, aby dva muži ze Severní Karolíny letěli přes půl světa, aby ji zabili?

Rivera odpověď měl, avšak nejprve se zdráhal mi ji povědět. Za zločinem podle něj stál „Mastermind“. Rivera ho označil jako hlavu mocné kriminální organizace z Manily. Sdílel mi i motiv, který tento Mastermind mohl mít: Jednou si najal Catherine Leeovou pro koupi rekreační nemovitosti v Batangas, přímořském regionu jižně od Manily. Dal jí peníze, minimálně 50 milionů pesos, tedy asi milion dolarů. „Nikdy ale nedošlo k naplnění dohody,“ řekl Rivera, „protože ten člověk, jemuž dala za úkol ověřit pozemky a vše zařídit, zmizel i s penězi.“

Rivera dodal, že ta osoba byla také zabita. „Tělo se nikdy nenašlo.“

Poté si Mastermind objednal i vraždu Leeové. Catherine Leeová, jak se zdálo, překročila tu neviditelnou hranici mezi jejím světem a podsvětím, nevšímajíc si řetězové reakce událostí, kterou započala a která nakonec vyústila v její smrt.

Zeptal jsem se Rivery, jestli by mi prozradil, kdo tento Mastermind je, ale odmítl. Znal jméno, ale nechtěl mi ho říct. Ujistil mě, že DEA ho „nepotvrdí, ani nevyvrátí“.

Já už ale věděl, kdo to musí být. „Když vám řeknu, kdo si myslím, že to je, řeknete mi, jestli mám pravdu?“ zeptal jsem se.

„To ano,“ odpověděl.

„Paul Le Roux.“

Rivera udeřil pěstí do stolu a několik vteřin na mě v tichosti zíral. Pak začal šeptat. „Tenhle Paul Le Roux,“ řekl mi, „je pěkně drsněj.“

ČÁST PRVNÍ:

ZAHÁJENÍ

1

VYŠETŘOVATELÉ

*2007–2008 ~ Dva vyšetřující zelenáci začínají tahat za nitky ~ Rozsáhlost
RX Limited vylézá na světlo ~ V utajení online ~ Kent Bailey najat ~
Telefonát do Somálska*

Celé to začalo tabulkou. Kimberly Brilllová, vyšetřovatelka z protidrogového (DEA), seděla ve své kóji ve vládní kanceláři v centru Minneapolisu, když jí jednoho odpoledne v říjnu 2007 přišel balíček z FedExu. Nešlo však o pouhé doručení. Odesílatelem byla přímo firma FedEx. Před několika týdny totiž Brilllová společně s dalším vyšetřovatelem Stevenem Holdrenem zaslali na základě předtuchy této doručovací společnosti obsílku, v níž požadovali zaslání všech záznamů k účtu, jež využívala lékárna Altgeld Garden Drug na jihu Chicaga. Brilllová a Holdren patří podle DEA mezi „vyšetřovatele odklonu“. Zaměřují se na způsoby, kterými jsou léky na předpis odkláněny na černý trh. Na rozdíl od „agentů“ nemají tito vyšetřovatelé zbraně a nemohou nikoho zatknout. Působivé razie na vůdce kartelů či distributory pervitinu byly od Brilllové s Holdrenem vzdálené asi jako vyšetřování vraždy od dopravního policisty. Většinu jejich času zabralo stíhání pochybných doktorů a lékárníků provozujících „továrny na léky“, tedy vydávajících příliš mnoho předpisů či vykazujících zvýšené množství sice předepsaných, ale návykových a nebezpečných medikamentů.

Altgeld se zdála jako trefa do černého. Brilllová s Holdrenem na ni narazili na internetu při hledání stránek nabízejících fentermin, typ amfetaminu. Fentermin je „regulovaná látka“. Podle amerického zákona – volný prodej bez předpisu je nelegální, prodej na předpis je silně regulovaný kvůli riziku zneužití. Klasický kandidát pro odklon. Brilllová a Holdren bez problému našli prodejce ochotného zaslat ho bez předpisu. Koupili od něj fentermin pod falešnými jmény a kreditními kartami. To DEA označuje jako „kontrolovaný nákup“. Když FedEx doručil léky, měli svůj důkaz, na němž mohli postavit případ nelegální distribuce. Tohle všechno je pro vyšetřovatele rutina. Jednoduše koupí zboží a prodejce zatknou – tzv. buy-and-bust operace. Brilllová s Holdrenem se ale rozhodli zajít ještě dál: zaslali FedExu obálku a požadovali data o dodávkách k účtu, který využívala lékárna Altgeld.

Zpětně se může zdát až šílené, že takové malé rozhodnutí může vést do komplexního zločinného labyrintu. Takového, který propojuje malou lékárnu v Chicagu a zavražděnou realitní makléřku na Filipínách. Každá šachová partie však začíná prvním tahem.

Holdren nebyl ve své kóji, když balíček dorazil – šel se zrovna projít – takže ho Brilllová otevřela sama. Vyndala z něj malou flešku a připojila ji k počítači. Otevřela tabulku a začala ji procházet. Pak zvedla telefon a zavolala Holdrenovi.

„Můj bože, Steve,“ řekla. „Tohle musíš vidět.“

Brillová a Holdren byli v DEA v mnoha ohledech stále zelenáči – nebyli zrovna první na seznamu vyšetřovatelů, když šlo o velké případy. Potkali se o tři roky dříve v tréninkové akademii protidrogového v Quanticu ve Virginii a oba byli přiřazeni do minnesotské kanceláře jen náhodou. Brilllová, rodačka z Minnesoty, nastoupila k protidrogovému ve třiatřiceti letech. Vystudovala práva na Univerzitě v Severní Dakotě a pět let pracovala jako právnička, než se rozhodla přidat k vládním útvarům. Byla typickým pracantem ze středozápadu – byla přátelská, nepřilíš výrazná a velmi disciplinovaná. „Jsem prvorozené dítě, řídím se pravidly,“ říkala. K protidrogovému ji lákala představa odhalování a zatýkání doktorů a lékárníků, kteří porušují své přísahy.

Holdren strávil celou svou kariéru jako strážce zákona. Stejně jako Brillová nastoupil k DEA v třiatřiceti po štacích u pohraniční hlídky a Úřadu personálního managementu USA, kde prováděl bezpečnostní prověrky. Oba si během svého třináctidenního tréninku na akademii prošli kurzem online vyšetřování nazvaným „Základy využívání telekomunikací“, který je naučil, jak využívat internet k řešení případů pomocí „kontrolovaných nákupů“, a tak byli s podstatou sledování webových lékáren velmi dobře seznámeni.

Dávno předtím, než národní opiová epidemie zaplavila titulní stránky novin, si DEA všiml nárůstu prodeje předepisovaných léků na internetu a zneklidňoval jej potenciál online lékáren dostat nebezpečné látky do amerických ulic. Ve svých začátcích u DEA však šli Brillová s Holdrenem po tom, co se zdálo být pouze slupkou celého problému. Jednu lékárnu dostali – a na jejím místě se záhy objevila další. Byli jako párek pochůzkářů zatýkajících jen dealery z malých uliček. Nepronikali hlouběji do kriminálních organizací dodávajících drogy do ulic.

Brillová s Holdrenem už nějakou chvíli hledali případ, na němž by mohli pracovat společně, pěkně fifty-fifty. Něco, co by sahalo dál, než kam je mohly zavést zátahy na malé místní lékárny. „Chtěli jsme se propracovat k hlavě té šelmy,“ říkala Brillová. „Někdo musel platit a někdo z toho musel velmi dobře profitovat. Někdo jim musel pomáhat s tak rozsáhlou operací. My nic netušili. Mohl to být kdokoli.“

Nyní se na řádcích tabulky začínal před jejich očima rýsovat případ, jaký ještě nikdy neviděli.

Byly to stovky tisíc záznamů, a to nejen jedné sousedské lékárny z Chicaga. Jeden účet pro dodávky – #22328 – využívalo více než čtyřicet dalších lékáren. Dohromady posílaly tisíce objednávek týdně. „Mohli jsme vidět, že šlo o lékárny po celé zemi – se zásilkami po celé zemi,“ vysvětlovala Brillová.

Účet byl registrován a placen společností RX Limited. Bylo na něj navázáno několik e-mailů a dvě telefonní čísla společně s floridskou a texaskou adresou, u kterých se ukázalo, že šlo o tzv. „mail drops“, tedy virtuální schránky zakoupené na internetu. Samotná RX Limited byla zaregistrovaná v Delaware. Snažila se tvářit jako

legitimní americký podnik, avšak z toho, co vyvodili Brilllová s Holdenem, se nejednalo o žádnou lékárnu či velkoobchodního distributora. Jako by společnost, kromě virtuálních schránek, ani neexistovala.

Ať už RX Limited bylo cokoli, angažovali se v distribuci závažného množství léčiv. Další obsílky přinesly více tabulek. Ty ukázaly, že účet číslo #22328 a další na něj napojené využívala od konce roku 2006 více než stovka lékáren. „Nacházely se po celých Spojených státech,“ vypověděla později Brilllová. „Byly to malé nezávislé lékárny, takže nic jako CVS nebo Walgreens.“ Vyšetřovatelé zjistili, že v roce 2007 rozeslaly tyto lékárny v rozmezí tří týdnů přes 57 000 objednávek. Čísla byla ohromující: RX Limited byla přinejmenším zodpovědná za miliony zásilek léků na předpis, zaslaných FedExem, ročně.

Tabulky ukázaly, že zákazníci, stejně jako lékárny, byli roztroušeni po celé zemi. Jejich objednávky přišly jen velmi zřídka od jejich místní lékárny. Objednávka z Illinois mohla dorazit jak z lékárny v Tennessee napojené na RX Limited, tak z té pár bloků od vás.

Aby pochopili, jak je tohle všechno možné, museli se do těch lékáren sami podívat. Ponořeni do práce každý na opačném konci řady kójí betonového věžáku DEA v Minneapolisu, vytypovali během následujících měsíců z účtu u FedExu tři lékárny RX Limited, po jedné z Minnesoty, Texasu a Illinois. Za pomoci státních lékárenských rad pak provedli něco, co vypadalo jako rutinní inspekce. Jednou z nich, v La Joya Drugs v Chicagu, trefili jackpot: Technik v lékárně jim s radostí ukázal, jak postupovali u objednávek RX Limited. Společnost poskytla lékárně zdarma počítač, tiskárnu a balicí vybavení FedExu včetně podrobného manuálu. Technik se pak připojil na webovou stránku, odkud stáhl dokument obsahující objednávky, a pak otevřel program nazvaný PCMS. Uvnitř PCMS, což vypadalo jako software naprogramovaný RX Limited právě za tímto účelem, označil po zabalení každou z objednávek, vygeneroval nálepku FedExu a drogy odeslal.

To vysvětlovalo, jak mohly tyto malé lékárny přepravovat tak obrovské množství drog: RX Limited poskytovala jak objednávky, tak technologii pro jejich balení. Odkud ale objednávky skutečně přicházely?

Holdren napsal název „RX Limited“ společně s texaskou adresou „mail-dropu“ do vyhledávače a narazil na stránku Acmemeds.com. Stránka vypadala jako legitimní online lékárna. Označovala se jako „důvěryhodná online lékárna od roku 2004“ a obsahovala fotografie doktora s poznámkou „LICENCOVANÉ LÉKÁRNY, LICENCOVANÍ LÉKAŘI, DODÁNÍ DO DRUHÉHO DNE“. Návštěvníci stránek měli možnost vybírat z tuctů léků a objednat je za pomoci kreditních karet. Pokud narazili na problém, mohli kontaktovat bezplatnou nonstop zákaznickou linku nebo help-chat.

Pomocí úryvků textu a telefonních čísel nalezených na webu Acmed.com objevili Holdren s Brillovou stovky podobných stránek – s názvy jako Cheaprxdmeds.net, Allpharmmeds.com, Buymedscheap.com, Your-pills.com, Speedyrxdrugs.com, All-the-best-rx.com, Ibuyedscheap.com, My-online-drugstore.com, Preapprovedrx.com, Matrixmeds.com a 123onlinepharmacy.com. Ne všechny byly nutně vlastněny přímo RX Limited. U mnoha z nich se zdálo, že jde pouze o tzv. „affiliates“: typ marketingových stránek vytvořených nezávislými zprostředkovateli za účelem přilákání zákazníků a navedení do sítě RX Limited.

Pro získání těchto partnerů nabízela RX Limited každému z nich předpřipravenou šablonu webové stránky a příslib 60% provize z každého prodeje. Ty byly koordinovány prostřednictvím stránek jako RXPayouts.com, Netbizbucks.com a Pillengine.com. „Otevřete si svou vlastní lékárnu,“ vyzýval banner na stránce RXPayouts.com. „RXPayouts.com Affiliate Program je skvělá příležitost pro internetové lékárny.“ Tato marketingová strategie zahrnovala rozesílání spamů na ohromné množství e-mailů a manipulování vyhledávačů, takže stránky jako Your-pills.com se zobrazovaly na prvním místě, když jste chtěli na Googlu vyhledat specifický lék.

Tyto stránky podle všeho nabízely celou řadu léků – od Propencie, léku proti vypadávání vlasů, až po všechny typy Viagry. Když se však Brillová s Holdrenem ponořili hlouběji do záznamů těchto lékáren, zjistili, že většina podniků RX Limited je zaměřená na tři konkrétní léčiva. První, Ultram, byl syntetický opioid tramadol, jenž – stejně jako jiné populárnější opioidy OxyContin a fentanyl – začínal být

znám pro jeho zneužívání, přestože hlavně mimo Spojené státy. Soma, chemickým názvem carisoprodol, svalové relaxans často předepisované na problémy se zády. A třetí, Fioricet, byl často předepisován na bolest hlavy a migrény. Mimo to, že šlo o silné tlumiče bolesti, sdílely tyto léky další vlastnost, která byla podle Brillové s Holdrenem pro RX Limited klíčová: Žádný z nich nebyl vládou „regulovanou látkou“.

Podle stále se rozvíjejícího „zákona o regulovaných látkách“ roztrídila vláda léčiva, jež označovala za nebezpečná, do pěti „tříd“ podle míry jejich nebezpečnosti za použití římských číslic I až V. Třída I zahrnuje látky, které podle vlády nemají žádné medicínské využití. Naopak disponují velkým potenciálem pro jejich zneužívání, například heroin a LSD. Třída II, do níž spadá OxyContin a fentanyl, naopak obsahuje látky s medicínským využitím, avšak rovněž i s vyšším potenciálem pro zneužití. Látky třídy III jsou považovány za méně nebezpečné a tak dále.

Síť webových stránek RX Limited nevykazovala žádné známky obchodování s látkami z některé z těchto tříd. Naopak předváděly své povědomí o hranicích amerických zákonů o léčivech pomocí prominentních upozornění, že nenabízejí regulované látky. Přibývalo však důkazů, že Ultram, Soma a Fioricet nebyly, jak se všeobecně myslelo, „bezpečnou“ alternativou OxyContinu. Podle Brillové s Holdrenem byly tyto látky přinejmenším návykové a RX Limited se zaměřovala právě na ně ve snaze vyhnout se podrobným právním kontrolám.

Pokud mohla RX Limited obcházet zákon v jednom případě, domnívali se Brillová s Holdrenem, že ho mohou porušovat i v dalších. Pro začátek, Fioricet v sobě obsahoval *složku*, jež regulovaná byla, látku třídy III, butaltibal. Ve Fioricetu byl smíchán s kofeinem a paracetamolem, účinnou látkou v Tylenolu. Zdali tato kombinace splňovala kritéria regulované látky, nebylo úplně jisté, ale to stěží něco znamenalo: Z právního hlediska byl k distribuci i neregulovaných látek zapotřebí platný předpis od lékaře. Stránky RX Limited jako Acmemeds.com poukazovaly na povědomí o těchto faktech rovněž pomocí prominentních upozornění: „Naše společnost je zavázána plnit veškeré vládní regulace týkající se této nové formy zdravotnických

opatření. Acmemeds.com předá vaši objednávku pouze certifikovaným lékařům s plnou licenci.“

I kdyby to byla pravda – o čemž vyšetřovatelé silně pochybovali – množství předpisů proudících přes fedexový účet nedávalo smysl. Podle odhadu Brilllové a Holdrena dodala RX Limited za posledních šestnáct měsíců Američanům sedmdesát dva *milionů* dávek prášků na bolest. Něco kolem RX Limited smrdělo. Jen si ještě nebyli jisti, co to je.

Rozhodli se, že nejlepším způsobem, jak to zjistit, budou tajné nákupy. Brilllová si vymyslela identitu „Sarah Johnsonové“, zajistila si falešné minnesotské doklady a v Mall of America koupila předplacenou platební kartu. Poté se na Acmemeds.com a dalších stránkách zaregistrovala jako nový zákazník. Jako adresu uvedla výdejnu FedExu kousek od své kanceláře. Její první objednávkou bylo třicet tablet svalového relaxans Soma. Stránka s objednávkou ji odkázala na „zdravotní dotazník“, jenž měl být podle webu zkontrolován lékařem. Zde musela odpovídat ano nebo ne na otázky jako „Víte váš praktický lékař, že požadujete tento medikament?“ a „Podstoupil/a jste během posledních 12 měsíců nějaké vyšetření?“ Dotazník měl i prázdné pole pro vypsání příznaků. Brilllová napsala „křeče v zádech“ a odeslala objednávku. Ze zákaznického servisu pak obdržela e-mail oznamující, že její objednávka byla „odeslána“ k přezkoumání.

Během následujícího roku provedli Brilllová s Holdrenem podle stejného postupu několik takových nákupů. Příznaky, které „Sarah Johnsonová“ uváděla, byly v rozmezí od „bolesti zad“, „krku“ až po smyšlený symptom, jež nazvali „stratuski“. Nikdy se jí žádný doktor neozval. Pokaždé byla její objednávka nakonec schválena a odeslána včetně sledovacího čísla a potvrzujícího e-mailu. Když dorazila, byla označena jménem lékaře, který předpis vydal, a lékárny, jež zásilku poslala. Když Brilllová s Holdrenem nechali léky otestovat v laboratořích DEA, odpověď byla vždy stejná: RX Limited dodala přesně to, co Sarah Johnsonová objednala.

Před vyšetřovateli se rýsoval obrázek toho, jak RX Limited operovala. Síť jejích stránek přijímala objednávky od zákazníků ve Spojených státech, kteří na ni narazili ve spamech a při online vyhledávání

prášků na bolest. Tyto objednávky pak byly převáděny ke skutečným americkým lékařům, kteří vypisovali skutečné recepty, aniž by potkali své pacienty. Tyto předpisy pak byly elektronicky zaslány do skutečných nezávislých lékáren, které objednávku zabalily a odeslaly pomocí vybavení od RX Limited. Brillové došlo, že lékárny i doktoři byli pro organizaci postradatelní. Jeden skončí a další ho jednoduše nahradí. Síť mohla operovat dál.

Vše bylo tak rozvrstvené, že žádná ze zásilek, které Brillová a Holdren obdrželi, neodkazovala na RX Limited. „Lékárny ani doktoři o sobě navzájem nevěděli,“ řekla Brillová. „Nikdo z nich vlastně neví, pro koho pracují.“

To nevěděli ani Brillová s Holdrenem. Z jejich dat se však několikrát vynořilo jedno neobvyklé jméno. Nejprve se zdálo být mezi stovkami tisíc řádků tabulek z FedExu nepodstatné. Mezi zásilkami rozesílanými do všech koutů Spojených států však našli i jednu mezinárodní objednávku: balík odeslaný do hotelu v Manile v roce 2005 komusi jménem Paul Le Roux.

Kent seděl na baru v Minneapolisu, když poprvé zaslechl jméno, které mělo později řídit jeho život. Bylo jaro roku 2008 a Bailey, speciální agent DEA – ten, co nosí pistoli – byl zrovna přeřazen z Twin Cities do Oddělení pro zvláštní operace (SOD – Special Operations Division) v Chantilly ve Virginii. Toto oddělení bylo založeno v roce 1994, aby koordinovalo složitá společná vyšetřování zahrnující několik agentur a policejních sborů s různými pravomocemi, pokrývajícími případy domácího i mezinárodního pašování drog. Po půl druhé dekádě honiček s drogovými dealery byl Bailey povýšen k SOD jako dozorčí agent ve farmaceutické, chemické a internetové sekci. Jeho víkendová návštěva Minnesoty byla spojena s rozlučkovou oslavou jednoho z agentů jeho bývalého týmu ve sport baru Matty B's. Od oslav ho vyrušila dvojice vyšetřovatelů, kterou znal Bailey z kanceláře.

„Hele, chtěla bych se na něco zeptat,“ řekla Kimberly Brillová. Spolu s druhým vyšetřovatelem, Stevenem Holdrenem, přešlapovali už několik měsíců okolo jednoho případu. Mohlo jít o něco významné-

ho. U piva nastínili Brillová s Holdrenem Baileymu základy případu okolo RX Limited ve snaze ohromit ho tím, že to vše poukazuje na něco většího než jen na obyčejnou továrnu na léky. Altgeld a ostatní lékárny nebyly online podniky; byly pouze první linií mnohem širší sítě. „Tohle má národní dosah,“ řekla Brillová Baileymu. „Myslíme si, že je to nezákonné. Mohl byste nám s tím pomoci?“

Bailey chvíli předstíral rozhořčení nad tím, že ho neinformovali dříve, a pak řekl, že se na to podívá. „Pošlete mi ty e-mailové adresy a telefonní čísla, která máte. Porovnáám je s naší databází a uvidíme.“

Od chvíle, kdy Brillová s Holdrenem poprvé uviděli Le Rouxovo jméno u zásilky z FedExu doručené do Manily, vyplavalo během vyšetřování ještě několikrát. Zjistili například, že skrze účet registrovaný na e-mail pleroux@swprofessionals.com si RX Limited pronajímala servery u kanadské společnosti Q9. Tento e-mail je dovedl ke zrušené stránce programovací společnosti Software Professionals, zaregistrované na Mauriciu se sídlem v Jižní Africe – vlastněné Paulem Le Rouxem. To jméno se začínalo objevovat na jejich seznamu důležitých dokumentů RX Limited.

Řekli také Baileymu, že si všimli několika serverů Q9 pojmenovaných po šachových figurkách. Skoro jako by je přizval k partii. Rozhodli se pokřtít ten případ jako operaci Šachmat.

Pár dní po setkání s Brillovou a Holdrenem seděl Bailey opět za svým stolem ve Virginii. Východní pobřeží však nebylo pro šestačtyřicetiletého agenta přirozeným prostředím. Vyrůstal v malém městečku Thief River Falls v Minnesotě, kousek od kanadského Winnipegu. Po absolvování střední školy neměl moc příležitostí, a tak narukoval do armády a v sedmnácti letech se stal radistou. Předpokládal, že trénuje na ovládání komunikačních zařízení letadel, avšak velmi brzy zjistil, že bude s rádiem z letadel vyskakovat. „Náborář mi lhal,“ říkal. „Kdybych věděl, co mě čeká, řekl bych sakra ne.“

Svůj úděl však přijal a později se připojil ke speciálním jednotkám Druhého praporu Rangerů ve Fort Lewis ve Washingtonu. Počátkem 90. let minulého století ho zranění zad způsobená seskoky vyřadila

z války v Zálivu a hrozilo, že ho odsoudí ke kancelářské práci. Jednoho dne dostal za úkol vycvičit skupinu hostujících agentů DEA připravujících se na operace v Jižní Africe – přežití, únik, úhybné manévry a nastražené pasti. Po pár týdnech strávených s nimi se rozhodl opustit armádu a připojit se k protidrogovému.

Po výcviku skončil v LA, odkud DEA cílil na pašeráky drog jižně od hranic. Bailey nasadil přátelský středozápadní přízvuk, aby zamaskoval svůj drze přímočarý přístup k policejní práci, a plnil své úkoly, jimiž byly vysilující zásahy v ulicích. Během osmnáctiměsíčního vyšetřování, označeného jako operace Silent Thunder, pomohl odhalit pervitinový gang, v němž se spojovali Hells Angels s mexickými pašeráky a bílými supremacisty, což vyústilo v necelé tři stovky zatčení. Během let si Bailey stvořil filozofii o ústředních osobách na druhé straně zákona. Usoudil, že ani ti nejúspěšnější z nich nebyli těmi génii, jak se zdálo z ulic. Každý jejich manévr se mohl *zdát* perfektně propočítaný, ale když je agenti měli konečně ve vazbě, většinou zjistili, že jejich geniální počínání se zpravidla zakládalo na naprostém štěstí.

Po deseti letech v Los Angeles přiměla manželka Baileyho, aby si našel místo někde blíž širšímu kruhu jejich rodiny. V Minneapolisu jedno takové našel – jako vedoucí terénního týmu, který dělal vše od pouličních akcí až po mezistátní vyšetřování. Když mu bylo v září roku 2007 nabídnuto povýšení k SOD, vnímal to sice jako posun v hodnosti, nikoli však nezbytně v důležitosti jeho povinností. Internetová sekce byla složena primárně z vyšetřovatelů odklonu a zaměřovala se zejména na offshorové lékárny v Indii a Číně. Měl zkušenosti z jihozápadních hranic a měl pocit, že by měl nahánět kartely z Mexika, odkud přicházely akce. *Potřebuju, aby mi agenti pomohli se na internet vůbec dostat, a jednou v životě jsem si vzal Vicodin, pomyslel si. Co já o tomhle do prdele vůbec vím?*

Bailey si však zakládal na své odvaze poprat se s každým problémem. Ve Virginii si vybral malý stůl pod ventilací a na něm rozložil telefon a tři počítače: jeden pro interní záležitosti, jeden pro tajné dokumenty a jeden připojený k vnějšímu internetu. Vnímal svou práci pouze jako dočasnou zastávku na cestě za svou kariérou. Jeho žena zůstala se dvěma dětmi v Minnesotě. Chtěl z toho vytěžít co nejvíc.

Nyní, na jaře 2008, seděl před svými monitory a přemýšlel o žádosti Brillové a Holdrena. Procházel seznam e-mailových adres a telefonních čísel, jež získali z fedexového účtu a jejich kontrolovaných nákupů. Hned od začátku viděl, že ať už byla RX Limited čímkoli, komunikovala a operovala v mezinárodním měřítku. Oddělení pro zvláštní operace existovalo právě pro tyto případy.

Bailey začal u čísla, které u vyšetřovatelů vyvolalo mimořádný zájem: filipínský mobil registrovaný na Paula Le Rouxe, muže, jež byl do Manily zaslán onen balík. Bailey předal toto číslo analytikovi v SOD a dostal seznam hovorů za posledních třicet dní. „Vidím čísla z Ghany,“ řekl. „Vidím čísla z Konga. Vidím čísla z Filipín, pochopitelně. Vidím čísla z Brazílie.“

Pak narazil na sérii hovorů, u nichž ho zamrazilo. Směřovaly do Somálska. Najednou začal tušit, že má v rukou něco mnohem většího, než je jen RX Limited. Nikdy v Somálsku nebyl, ale... „To jsou mí bratři, kteří padli za prapor Černý jestřáb sestřelen; to je prapor, u něhož jsem sloužil dvanáct let,“ říkal. „Lidé jdou na taková místa, protože tam panuje bezpráví.“ Zatím stále nevěděl o Le Rouxovi téměř nic, ale jedním si byl jistý. „Ten chlap určitě v Somálsku neotvírá zasranou lékárnu.“

2

LÉKÁRNÍK • DOKTOR

2006–2008 ~ Charles Schultz se chytá stébla ~ Slibné vyhlídky u RX Limited pro Prabhakaru Tumpatiho

V létě roku 2006 se Charles Schultz utápěl v problémech a snažil se udržet nad vodou. Tento čtyřiasedmdesátník z města Oshkosh ve Wisconsinu pracoval jako lékárník celý svůj život. Svou první lékárnou otevřel před více než čtyřiceti lety, na začátku 60. let minulého století. Spolu se svou ženou Jeanne udělali ze Schultz Pharmacy zavedený podnik na rušné ulici v centru Oshkoshe, města na západním břehu jezera Winnebago. V 80. letech koupil 200 kilometrů na jih v městečku Monroe druhou lékárnou, Medicine Mart. Po desetiletí byl Schultz, jehož stále dokonalá figura připomínala jeho mladistvé dny u ROTC, mezi místními znám jako velkorysý šéf a jako muž oddaný své rodině, jejíž domov zaneřádl knihami.

Během posledních pár let se však zdálo, že Schultze zaplavila vlna neštěstí. Jeho podniky zažívaly strmý úpadek poté, co velké řetězce lékáren vytěsnilly malé nezávislé lékárny jako Schultz Pharmacy a Medicine Mart. Podniky, jež mu v minulosti dokázaly vydělat dost na pořízení rekreačního sídla, nyní prodávaly své zboží pod cenou, jen aby dokázaly udržet zákazníky. Jeho rodina byla